
Textové procesory

Když už víte, co a jak chcete psát, je dobré učinit rozhodnutí v čem, tedy v jakém nástroji se do psaní pustíte. Existuje stále hodně lidí, kteří nedají dopustit na psaní rukou. Jde o dobrý nástroj na psaní poznámek do deníku nebo básničky, ale pokud chcete například tvořit ročníkovou práci, tak vám psaní rukou velice nedoporučujeme. Jen málo co je tak nepříjemné jako přepisování vlastních poškrtných zápisů s řadou vsuvek a přesunů.

V tomto textu vám samozřejmě nemůžeme nabídnout všechny možné dostupné nástroje, ale doufáme, že pro vás budou odrazovým můstkem v tom, jakým způsobem o volbě programu přemýšlet. Mezi informatiky se často rozlišuje pojem textový editor (nástroj, ve kterém se dá psát, ale nikoli formátovat text, třeba poznámkový blok) a procesor (nástroj, ve kterém lze formátovat text, například Word).

V čem tedy psát? To do velké míry záleží na rozsahu a složitosti práce, ale i na tematickém zaměření. Například psát i nepříliš dlouhý text s mnoha rovnicemi je ve Wordu skutečně nepohodlné a nepraktické. Výběr však do velké míry záleží na vás. Pokud vás nějaký nástroj zaujal, ale přesto pro vás není „tím pravým ořechovým“, není nic snazšího, než využít [Alternative.to](https://www.alternative.to/).

Klasické textové procesory

Klasické procesory se hodí například pro psaní seminárních prací, pro ročníkové práce, SOČ nebo i na obyčejné dopisy či referáty. Mají obecně spoustu funkcí, které vám mohou pomoci mnoho činností zautomatizovat – třeba vložení obsahu textu, čísla stránek nebo hromadná změna velikosti písma v celém dokumentu.

[Microsoft Word](#) – jednoznačně nejznámější textový procesor. Jeho výhodou je velké množství funkcí nebo dostupných šablon, automatická oprava pravopisných chyb (včetně části čárek nebo shody podmětu s přísudkem) i to, že jde o jistý standard. Cokoli jiného působí jako alternativa. Nevýhodou je slabší podpora spolupráce, pro někoho možná přemíra funkcí, příliš mnoho ovládacích prvků a především cena. Musíte si ho koupit s celými Office, což znamená nejméně 1790 Kč na rok při jednom uživateli.

[LibreOffice Writer](#) – je alternativou v balíčku LibreOffice. MS Wordu se snaží být hodně podobný. Respektive, pokud se na něj díváte, vypadá hodně podobně jako Word 2000 – klasické tlačítkové ovládání, poměrně velké množství funkcí, ale i možnost si nástroj přizpůsobit. Také pro něj najdete velké množství šablon. Zásadním nedostatkem je nemožnost spolupráce více uživatelů na jednom dokumentu a zastaralý vzhled či slabší kontrola pravopisu. Je dostupný zdarma.

[Google Dokumenty](#) – jsou asi nejlepší volbou, pokud potřebujete rychlý textový procesor se základními funkcemi a výborně udělanou spoluprací více uživatelů na jednom dokumentu. Silnou stránkou jsou také rozšíření, bezplatnost nebo dobrý klient na mobilní zařízení. Problémy můžete mít s prací s šablonami (ty se obvykle dělají primárně pro MS Word) nebo s některými pokročilými funkcemi, které je nutné řešit pomocí rozšíření.

[WPS Document](#) – asi nepříliš známá alternativa k MS Office. Nabízí zdarma i textový procesor. Vzhledem je hodně podobný Wordu, byť nabízí méně funkcí a pokročilých nástrojů. Pokud ale hledáte esteticky srovnatelnou variantu k MS Office, která bude bezplatná, pak se podívejte právě sem.

Alternativy

Ne každému ale vyhovuje velký kancelářský balík se spoustou funkcí. Na určité způsoby psaní se hodí i jiné nástroje. Možná je všechny nevyužije člověk hned, ale určitě se mu mohou hodit. Nabízejí totiž zásadně jiný přístup k tomu, jak psaní může vypadat.

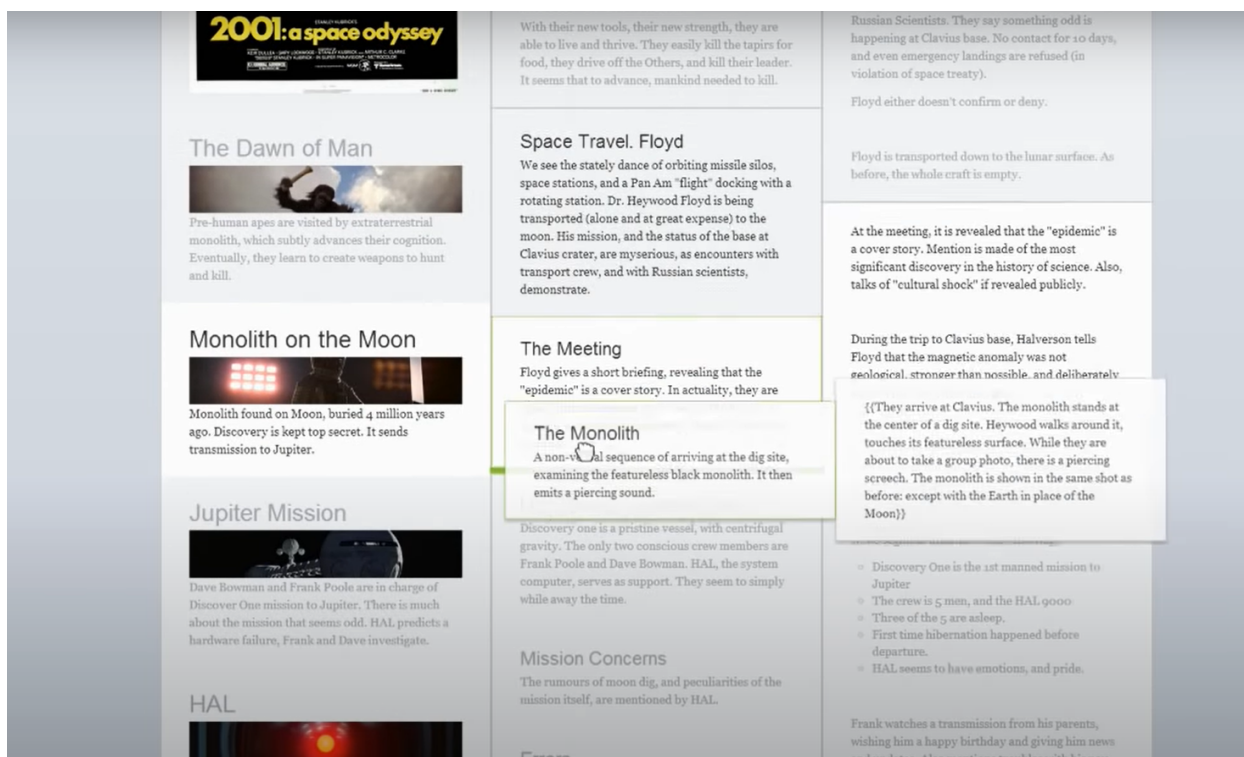
[FocusWriter](#) – minimalistický editor, který pracuje s představou, že během psaní vás mohou rušit a ovlivňovat všechny možné ikonky, menu a stíny, které jsou s klasickými textovými procesory spojené. Zde máte k dispozici jen nekonečný papír (případně s pozadím) a automatické ukládání. Můžete si stanovit denní cíle, tedy kolik toho potřebujete napsat, sledovat statistiky psaní nebo poslouchat klapání zvuku psacího stroje podle toho, jak píšete. To vše zdarma.

Ukázka vizuálního rozložení psaného textu v editoru FocusWriter. Zdroj: [FocusWriter](#). Autor screenshotu: [KISK](#).

[yWriter](#) – nástroj na správu delších projektů, jako jsou knihy. Můžete si v něm organizovat jednotlivé části textu, dělat si k nim poznámky nebo shrnutí a pak je dávat do struktury samotné knihy. Hodí se například tehdy, když potřebujete udržet konzistenci toho, co píšete – charaktery postav, popisy míst atp. nebo když nepíšete úplně lineárním způsobem. Je také zdarma.

[Gingko](#) – tento nástroj pracuje s konceptem nelineárního psaní. Píšete si jednotlivé kousky, poznámky, kapitoly a ty si dáváte na velkou nástěнку. S jednotlivými kousky pak můžete pohybovat jako s dlaždicemi. Například u teoretických úvodů prací se hodí na shromáždění všeho, co chcete říci, ale i na promyšlení celé struktury jednotlivých kapitol. Také je zdarma.

Ukázka práce s textem v nástroji Gingko. Zdroj: [Gingko App](#). Autor screenshotu: [KISK](#).

[Overleaf](#) – nástroj na psaní textů v LaTeXu, což použijete především v matematice nebo fyzice. Oproti běžným nástrojům velice pěkně pracuje se šablonami, je online a snadný na ovládání. Pokud se chcete věnovat matematickým vědám, práce v LaTeXu vás nemine a Overleaf je výborný začátek. Je zdarma, jestliže nepotřebujete spolupracovat s ostatními.

[WriteMonkey](#) – další minimalistický editor, v mnohém podobný FocusWriter, ale zaměřený na náročnější uživatele. Nabízí funkce jako je práce s více soubory současně, práce s markdown formátováním nebo progress bar, který vám ukazuje, kolik toho ještě musíte napsat. Kromě toho je zde k dispozici hodně nástrojů speciálně určených pro konkrétní fáze psaní. Využijete ho hlavně u knížek, povídek, novel, ale i při esejích.

Mimo výše uvedené nástroje, které slouží přímo pro psaní, bychom vás rádi upozornili na některé další, které určitě stojí za pozornost a se psáním vám mohou pomoci:

- Pokud píšete anglicky, určitě se vám bude hodit [Grammarly](#) na pravopis, ale také [Hemingway App](#), která umí kontrolovat stylistiku, rozmanitost slov a mnoho dalšího.
- [Noisli](#) – velice jednoduchá aplikace, která umí vytvářet šum – padající déšť, praskající dřevo, kavárna, řeka. Můžete si nastavit vlastní mix, který si pustíte při psaní, aby vás nic nerušilo a mohli jste se soustředit jen na práci.
- [Coggle.it](#) se hodí na práci s myšlenkovou mapou, která vám může při samotném psaní pomáhat se získáním představy o celku nebo s analýzou náročnějších míst.

-
- [Slovník synonym](#) – oblíbená slova má každý, ale špatné je, když se vám příliš vrší v textu. Pomocí slovníku synonym můžete najít alespoň základní alternativy k často používaným slovům a rozšířit si slovní zásobu. Podobně se může někdy hodit i [generátor rýmů](#).
 - [Scribus](#) nebo MS Publisher jsou nástroje pro sazbu dokumentů. Mohou vám pomoci, když už něco napíšete a chcete to dát do hezké podoby. Scribus je zdarma, Publisher součástí MS Office.
 - [Evernote](#) – pokud máte nějaké průběžné nápady nebo narážíte na zajímavé věci na webu, které si budete chtít schovat na později, velice doporučujeme nějaký poznámkový systém. Evernote je asi nejznámější a v základní verzi zdarma na desktop i mobilní telefon.